

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 13173-07-17

עותק לפרסום

1

בפני כב' השופטת ורד שביט פינקלשטיין

התובע:

ש' א'

ע"י ב"כ עו"ד משה יוסוב

נגד

הנתבעות:

1. ד' ש' פ'

ע"י ב"כ עו"ד שמואל סעדיה ואח'

2. שמ' ס' ג'

2

3

פסק דין

4

מונחת לפני תובענה שהגיש התובע כנגד שתי אחיותיו - הנתבעות 1-2, במסגרתה עתר לאכיפת הסכמים שנערכו ביניהם בקשר לחלוקת עזבון הוריהם המנוחים ובכלל כך למכירת דירת ההורים המנוחים וחלוקת תמורתה בין הצדדים בחלקים שווים.

7

8

לחילופין, עתר התובע לחייב את הנתבעת 1 לשלם לו שליש משווי הדירה בהתאם למחיר השוק שלה בין מוכר מרצון לרוכש מרצון, והכל כמפורט להלן.

10

11

12

הרקע העובדתי:

1. התובע והנתבעות 1-2 הם אחים (להלן: "הצדדים") ילדיהם של המנוחים א' ח' ופ' ז"ל שהלכו

לעולמם בשנת 2011 ו-2013 בהתאמה (להלן: "ההורים המנוחים").

14

15

2. יצוין, כי לצדדים אח נוסף א' מ' ז"ל (להלן: "האח המנוח") שהלך לעולמו בשנת 2012.

16

17

3. ההורים המנוחים הותירו אחריהם עזבון שכלל דירת מגורים ברח' --- ב --- (להלן: "הדירה"), רכב, תכשיטים ומיטלטלין שונים. כן האח המנוח הותיר אחריו כספים בחשבון בנק על שמו.

19

20

4. ביום 28.4.13 התייצבו התובע והנתבעות 1-2 במשרדו של עו"ד ש' ת' (להלן: "עו"ד ת'") לצורך הוצאת צווי ירושה אחר ההורים והאח המנוחים וכן מכירת הדירה.

22

23

5. יצוין, כי במעמד הפגישה נכחה גם גב' י' ש' (להלן: "גב' ש'"), גרושתו של האח המנוח.

24

25

26

27

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 13173-07-17

עותק לפרסום

6. לטענת התובע, במהלך הפגישה אצל עו"ד ת', ניסתה הנתבעת 1 לשכנע את התובע, שאותה העת היה מסוכסך עם אשתו דאז, להסתלק מחלקו בעזבון לטובתה, תוך שהיא תהא נכונה לשמש כנאמנה בעבורו על חלקו בעזבון, באופן שעם קבלת תמורה כלשהי בגין כל חלק מהעזבון, היא תעביר לו מחצית מכל תמורה שתתקבל בידה.
7. לטענת התובע, הוא הסכים להצעתה של הנתבעת 1 ולפיכך עו"ד ת' ערך עבורם באותו מועד (28.4.13) הסכם עליו חתמו התובע והנתבעת 1 לפיו התובע יסתלק מכל חלקו בעזבון לטובתה של הנתבעת 1, והכל באופן שזו תשמש כנאמנה עבורו על חלקו בעזבון. ההסכם הוכתר בכותרת "הסכם סודיות לחלוקת הירושה" וצורף כנספח א' לכתב התביעה (להלן ייקרא: "ההסכם").
8. מפאת חשיבותו של ההסכם לעניינינו יובא להלן לשונו:

"הסכם סודיות לחלוקת ירושה
הסכם זה נחתם ותקף מיום 28 לחודש אפריל בשנת 2013,

בין

ש' א' ת.ז. ---

לבין

ד' ש' ת.ז. ---

- הואיל והצדדים הנ"ל אחים מקשר דם, מעוניינים שההסכם ביניהם ישאר סודי עד לקיום ההסכם בפועל.
- והואיל ולש' יש דין ודברים בינו לבין אשתו בכל הנוגע לכלכלת הבית, ש' איננו מעוניין שאשתו ו/או אחרים ידעו על הכספים המגיעים לו מכוח צו הירושה של הוריו ואחיו.
- והואיל וד' מוכנה לשמש כנאמנה על חלקו של ש' בצו הירושה, ש' מסתלק מהירושה לטובת ד' ולאחר חלוקת הירושה בין הורשים ד' תחזיר לש' את חלקו מצו הירושה.
- והואיל והצדדים הנ"ל מוכנים לקיים את ההסכם בכפוף לתנאים המפורטים להלן;
- לכן, הוסכם בין הצדדים, כדלקמן:
1. חלקו של ש' בצו הירושה מוגדר כמחצית מכל הזכויות שתקבל ד' כיורשת מכוח צו הירושה של ההורים והאח.
 2. ד' מסכימה לשמור בסוד, להגן על ההסכם כמו גם לקיים את ההסכם ולהעביר לש' את מחצית מהירושה אותה תקבל.
 3. שני הצדדים מסכימים, כי כדי לממש מטרת הסכם זה, כל הכספים מכח צו הירושה ישמרו בנאמנות אצל עו"ד ת' ש' שיחלק את הכספים בין ש' לבין ד' כפי שהסכימו הצדדים בהסכם זה.
 4. הסכם זה מהווה את ההסכם הכולל בין הצדדים לגבי כספי הירושה ובא במקום כל הסכם/ים קודם/ים בין הצדדים בדבר חלוקת כספי הירושה.

ש' א'

ד' ש"י.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 13173-07-17

עותק לפרסום

- 1 כן, במעמד החתימה על ההסכם, חתמו התובע והנתבעות 1-2 על הסכם לתשלום שכר טרחתו של
2 עו"ד ת' בגין הטיפול במכירת הדירה. יצוין, כי בהסכם שכר הטרחה האמור נקבע כי עו"ד ת' יפתח
3 חשבון נאמנות שאליו יועברו כספי המכירה של הדירה וידאג לחלוקת כל הכספים ממכירת הנכס
4 ליורשים על פי צו הירושה (הסכם שכר טרחה צורף כנספח ב' לכתב התביעה).
5
- 6 10. למחרת היום (29.4.13) התייצבו התובע והנתבעות 1-2 פעם נוספת במשרדו של עו"ד ת' וחתמו על
7 יפוי כח לצורך ביצוע האמור לעיל וכן על הסכם לחלוקת מיטלטלין שבדירה וסכומים אחרים (העתק
8 יפוי הכוח וההסכם צורפו כנספחים ג' ו-ד לכתב התביעה).
9
- 10 11. ביום 30.4.13 ניתנו ע"י בית הדין הרבני האזורי בת"א צווי ירושה אחר ההורים המנוחים והאח
11 המנוח באופן שהנתבעות 1-2 הוכרזו כיורשות בלבד בעזבון המנוחים, קרי 2/3 לנתבעת 1 ו-1/3
12 לנתבעת 2 (העתק צווי הירושה צורפו כנספח ה' לכתב התביעה).
13
- 14 12. לטענת התובע, בסמוך לקבלת צווי הירושה ובהתאם להסכמות הצדדים דלעיל, החל עו"ד ת' בביצוע
15 הנדרש לצורך העברת הזכויות בדירה ע"ש הנתבעות 1-2.
16
- 17 13. לטענת התובע, לאחר שוויתר על חלקו במיטלטלין השונים בדירת הורי הצדדים, חלקו הצדדים
18 ביניהם באופן שווה (1/3 לכל אחד) סכום בסך של כ-30,000 ₪ שנותר בחשבונו של האח המנוח וכן
19 סכום נוסף בסך של כ-90,000 ₪ שהתקבלו ממכירת הרכב שהיה שייך להוריהם.
20
- 21 14. עוד לטענת התובע, לאחר שעו"ד ת' השלים את העברת הזכויות בדירה על שם הנתבעות 1-2 הוא
22 החל בביצוע הפעולות לצורך מכירת הדירה (צורף אישור בדבר העברת הזכויות כנספח ו' לבקשה).
23
- 24 15. לטענת התובע, עו"ד ת' איתר רוכש פוטנציאלי אשר הציע לרכוש את הזכויות בדירה בתמורה לסך
25 980,000 ₪. אולם, לאחר שהלה החל בניסוח ההסכם, הודיעו הנתבעות 1-2 על סירובן למכירת
26 הדירה מסיבה לא ברורה ותוך הפרה של ההסכם דלעיל, ואף נמנעו מתשלום שכר טרחתו של עו"ד
27 ת' בגין כל הפעולות שבוצעו על ידו.
28
- 29 16. לטענת התובע, בסמוך להגשת התביעה נודע לו כי הנתבעות 1-2 התקשרו בהסכם לפיו הנתבעת 2
30 תמכור את זכויותיה בדירה לנתבעת 1, וזאת תוך הפרת התחייבותן למכור את הזכויות בדירה מיד
31 לאחר העברת הזכויות בדירה על שמן ותוך הפרת התחייבותן לחלוקת תמורת הדירה בין הצדדים
32 בחלקים שווים ביניהם.
33
- 34 17. לא זו אף זו, כל זאת עשו הנתבעות 1-2 (כך, לטענת התובע) תוך הטעיית בית המשפט לענייני משפחה
35 במסגרת תמ"ש 14552-09-14 שבמסגרתו ביקשו לאשר את עסקת המכר ביניהן תוך הסתרת
36 העובדות האמורות לעיל וכן תוך הצגת מצג שווא לפיו הזכויות בדירה נקיות מכל זכות של צד ג'
37 אחר וכי אין מניעה לאשר את עסקת המכר ביניהן. לטענת התובע, הנתבעות 1-2 אף הסתירו מבית
38

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 13173-07-17

עותק לפרסום

- המשפט את הסכם הנאמנות והסכם שכ"ט האמורים לעיל ואף את העובדה לפיה התחייבו למכור את הדירה ולחלק את מלוא התמורה שתתקבל בגינה באופן שווה בין הצדדים.
- יצוין, כי ביום 10.4.17 ניתן אישור לעסקת המכר בין הנתבעות 1-2 (במסגרת תמ"ש 14552-09-14), באופן שהנתבעת 1 רכשה את חלקה של הנתבעת 2 בדירה ונרשמה כבעלים בלעדי בזכויות בדירה.
- להשלמת התמונה יצוין, כי בין הנתבעות 1-2 התקיים הליך נוסף, תביעה שהגישה הנתבעת 2 כנגד הנתבעת 1 בנוגע להפרת הסכם מכר שנחתם ביניהן בנוגע לדירה נשוא התביעה (תמ"ש 20431-05-18). ביום 20.9.19 ניתן פסק דיני בתביעה זו. הוגש ערעור על פסק הדין שעודו תלוי ועומד.
- בנסיבות אלו, הגיש התובע ביום 6.7.17 את התובענה דנן, במסגרתה עתר לאכוף על הנתבעות 1-2 את ההסכמים האמורים ולהורות על מכירת הדירה וחלוקת מלוא התמורה שתתקבל ממכירתה בין הצדדים בחלקים שווים. לחילופין, עתר התובע לחייב את הנתבעת 1 לשלם לו 1/3 משווי הדירה בהתאם למחיר השוק שלה בין מוכר מרצון לרכוש מרצון.
- ביום 8.1.18 התקיימה ישיבת קדם משפט ראשונה בתיק, במהלכה הוריתי על מחיקת הנתבעים הפורמאליים מכתב התביעה – עו"ד סעדיה שמואל ועו"ד ישראל זלינשסקי אשר מונו ככונסי נכסים למכירת הדירה. כן התקיימו ישיבות קדם משפט נוספות בימים 4.6.18 ו-22.11.18.
- יצוין, כי בשל טענת ב"כ הנתבעת 1 בדבר חיסיון של עו"ד ת' להעיד בתיק, התרתי לב"כ הנתבעת 1 להגיש בקשה בסוגיית החיסיון, אולם בסופו של יום בקשה כזו לא הוגשה על –ידו ועל כן שאלת החיסיון ירדה מהפרק, כך שהתרתי הגשת תצהיר מטעמו של עו"ד ת', אשר ערך כאמור את ההסכם, והכל כמפורט בהחלטתי בדיון מיום 24.2.19.
- בימים 24.2.19 ו-12.9.19 התקיימו דיוני הוכחות. ביום 24.2.19 נחקרו גב' ש', הנתבעת 2 ועו"ד ת'; וביום 12.9.19 נחקרו התובע והנתבעת 1.
- לאחר הגשת סיכומי הצדדים, ניתנת כעת הכרעתי.

טענות הצדדים :

- יצוין, כי הנתבעת 2 לא הגישה כתב הגנה. מעבר לכך, בשים לב לכך שהסכם נשוא התביעה נערך בין התובע לבין הנתבעת 1 בלבד וכן נכרת הסכם מכר בין הנתבעת 2 לנתבעת 1 לפיו הנתבעת 1 רכשה את זכויותיה של הנתבעת 2 בדירה, הרי שממילא לא מתקיימת כל יריבות בין התובע לבין הנתבעת 2. יצוין, כי בסיכומיו זנח התובע את עילת התביעה כנגד הנתבעת 2, והתמקד בטענות כלפי הנתבעת 1 בלבד, וכך יעשה גם בפסק דין זה.
- לטענת התובע, יש לקבל את התביעה במלואה, ואלו נימוקיו :

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 13173-07-17

עותק לפרסום

- 1 א. בעת החתימה על הסכם לחלוקת ירושה, כוונתם המפורשת של כל הצדדים היתה כי מיד לאחר
2 העברת הזכויות בדירה ע"ש הנתבעות 1-2 תימכר הדירה למרבה במחיר ומלוא התמורה
3 שתתקבל בגינה תחולק בין שלושת הצדדים באופן שווה.
- 4 ב. יש לאכוף על הנתבעות את ההסכמים האמורים, להורות על מכירת הדירה וחלוקת מלוא
5 התמורה שתתקבל ממכירתה באופן שווה בין הצדדים. לחילופין יש לחייב את הנתבעת 1 לשלם
6 לו 1/3 שוויה של הדירה בהתאם למחיר השוק שלה בין מוכר מרצון לרוכש מרצון.
- 7 ג. ניסיונה של הנתבעת 1 לטעון כי התובע יהיה זכאי לחלקו, רק אם הדירה תימכר, עומדת בניגוד
8 גמור להסכמה שהושגה, להבנות שהושגו ובניגוד לכל היגיון. לשיטתה של הנתבעת 1 יש להנציח
9 את המצב הקיים באופן שהדירה תישאר בבעלותה לעולמי עד.
- 10 ד. אין לקבל את טענת הנתבעת 1 בעניין "לא נעשה דבר" או "הלכת האפסות" וכי לא הבינה על מה
11 חתמה. הנתבעת הבינה היטב את תוכנו של ההסכם וידעה על מה היא חותמת. יתירה מכך,
12 הנתבעת 1 היא זו שיזמה את ההסכם ואף ניסתה להחתים על אותו הסכם את אחותה – הנתבעת
13 2, אלא שברגע האחרון החתימה של זו האחרונה נמנעה עקב התערבותה של הגב' ש'. מטרתה
14 של הנתבעת 1 היתה מלכתחילה לעשוק את התובע מחלקו בירושת הוריהם, תוך הבטחה שהיא
15 תשמש כנאמנה על חלקו.
- 16 ה. כן, אין ממש בטענה כי ההסתלקות מהעזבון שיקפה את רצון הוריה, הן לאור העובדה כי מדובר
17 בהרחבת חזית שנטענה לראשונה רק בתצהיר עדותה הראשית והן לאור כך כי טענתה זו קרסה
18 לחלוטין בחקירתה.
- 19 ו. אומנם במועד עריכת ההסכם לתובע היו חובות, אולם אלה נפרעו באמצעות פיצויים שקיבל עקב
20 תאונת עבודה שאירעה לו.
- 21 ז. אלמלא הנתבעת 1 היתה חותמת על ההסכם הרי שהתובע לא היה מסתלק מחלקו בעזבון.
- 22 27. מנגד, טוענת הנתבעת 1 כי יש לדחות את התביעה מכל וכל, ואלו טעמיה:
- 23 א. התובע הסתלק מירושת ההורים וניתנו צווי ירושה כדין. צווי הירושה יוצרים מעשה בית דין.
- 24 ב. התביעה נגועה מ"כף רגל ועד ראש" ועליה חל במובהק הכלל "מעילה בת עוולה לא תצמח זכות
25 תביעה" שכן התביעה נסמכת על הסכם אשר לשיטתו של התובע עצמו, נועד להבריח כספים
26 מנושיו בעבירות פליליות וניסיונות הערמה ותרמית על רשויות המדינה, ערכאות שיפוטיות,
27 לשכת ההוצאה לפועל, ביטוח לאומי, ילדיו, גרושתו, נושים פרטיים ועל כן כמדיניות שיפוטית
28 ראויה יש להורות על דחייתה.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 13173-07-17

עותק לפרסום

ג. מעבר להיותו של ההסכם בלתי חוקי, עניינו של ההסכם הוא בכספי ירושה ולא בזכויות במקרקעין ולכן העברת הזכויות בדירה מהנתבעת 2 לנתבעת 1 אינו נוגע כלל להסכם ואינו רלבנטי לו, שכן ההסכם עוסק בכספים.

ד. התובע גייס לטובתו את עו"ד ת', שהוא למעשה שותף לפי תוצאות המשפט, אשר ליווה אותו בכל המהלכים מתחילה ועד למתן עדותו ועל כן, יש לראותו מבחינה מהותית כ"בעל דין". כן מדובר בעו"ד אשר הפר חובת סודיות וחובת נאמנות לנתבעת 1 אשר היתה אף לפי שיטתו לקוחה שלו וסמכה עליו אף באופן הבנתה את ההסכם ועדותו מהווה הפרת חיסיון ולכן אינה קבילה. כן התובע גייס לטובתו עדה - גב' ש', שהוכח שהיא בלתי מהימנה.

ה. מעבר לכך, הנתבעת 1 לא הבינה את מהות הסכם חלוקת הירושה וב"כ התובע שייצג גם את הנתבעת 1 באותה העת החתים את הנתבעת 1 מבלי לתת לה את האפשרות להבין על מה היא חותמת.

ו. התובע לא גילה כי כבר קיבל כספים מהנתבעת 1 המשקפים את כל המגיע לו בגין העברת הזכויות ובכלל כך התובע קיבל מהנתבעת סך של 65,000 ₪ כאשר מכרה את רכבה. כן ניתנו לו 60,000 ₪ נוספים בעת מכירת רכב משפחתי נוסף. כן התובע קיבל כספים שחולקו מחשבון האח והאם.

דיון והכרעה:

28. למקרא טענות הצדדים עולה כי המתווה להכרעה בתובענה הוא כדלקמן: ראשית, יש לבחון האם מדובר בהסכם לא חוקי, אם לאו. שנית, ככל ומדובר בהסכם לא חוקי, יש לבחון האם ניתן לרפא את הפן הבלתי חוקי שבו ולהורות על אכיפתו של ההסכם, אם לאו ובאילו תנאים.

29. נפנה לבחינת טענות אלו כעת.

מתווה משפטי – הסכם בלתי חוקי ותוצאות אי החוקיות:

30. סעיף 30 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג - 1973 מורה "חוזה שכריתתו, תוכנו או מטרתו הם בלתי חוקיים – בטל". סעיף 31 לאותו חוק מורה: "בבטלות לפי סעיף 30 רשאי בית המשפט, אם ראה שמן הצדק לעשות כן ובתנאים שימצא לנכון לפטור צד מהחובה לפי סעיף 21, כולה או מקצתה, ובמידה שצד אחד ביצע את חיובו לפי החוזה – לחייב את הצד השני בקיום החוב שכנגד, כולו או מקצתו".

31. יצוין, כי שאלת סיווג הסכם כחוזה למראית עין או חוזה בלתי חוקי אינה פשוטה. אף שקיום חוזה בלתי חוקי הינו החריג, במקרים רבים הורו בתי המשפט על קיום חוזה בלתי חוקי, אף שבחוזה היתה כרוכה הונאה של רשויות המס וזאת בהתאם לשיקול דעת בית המשפט בכל עניין ועניין.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 13173-07-17

עותק לפרסום

32. השיקולים של בית המשפט באכיפת חוזה בלתי חוקי, למרות אי החוקיות שדבקה בו פורטו בע"א 6667/10 טנדלר נ' קוזניצקי (פורסם במאגרים ביום 12.9.12). תוך הדגשה, כי אין מדובר במסגרת נוקשה וכי "יש לאפשר לביהמ"ש גמישות בעשותו שימוש בשיקול דעתו" ואלו השיקולים השונים:
- א. התנהגותו של כל אחד מהצדדים בקשר לביצוע ההסכם, בשים דגש על התנהגות בעל הדין שמבקש להתחמק מביצוע החוזה.
- ב. מידת האשמה של כל אחד מהצדדים באי חוקיות החוזה.
- ג. הכלל לפיו "אין חוטא יצא נשכר", קרי שהצד להסכם הבלתי חוקי לא ייהנה בנוסף גם מאי קיום החוזה.
- ד. הבחנה בין מעשה אסור העומד בליבת ההתקשרות ומהווה את תכליתה או אלמנט חיוני להשגתה – כמו חוזה לביצוע שוד או חוזה שנועד לשמש בסיס להנפקת חשבונית פיקטיבית – לבין אי חוקיות משנית, נלווית או אגבית לחוזה, כמו חוזה למכירת מקרקעין שסכום התמורה הנקוב בו נמוך מהסכום האמיתי.
- ה. קיומו של צד שלישי תם לב שהסתמך על החוזה.
- ו. דרגת החומרה של אי החוקיות.
- ז. מידת הביצוע של החוזה ומידת ההסתמכות של הצד השני לחוזה.
- ח. מידת תום הלב של כל אחד מהצדדים.
33. הרשימה שלעיל אינה רשימה סגורה ולצד מערך השיקולים שלעיל, התווחה הספרות והפסיקה אמות מידה מנחות הנגזרות מהשיקולים הנ"ל להפעלת שיקול דעת של בית המשפט במסגרת "שיקולי הצדק" שבסעיף 31 לחוק, אם להשבה או פטור מהשבה ואם לקיום החוזה.
34. בפסק דין קוזניצקי שלעיל פורטו השיקולים שיש לשקול לשם קיום החוזה הלא חוקי כדלקמן:
- א. התובע את קיום החוזה קיים את חיוביו והטוען לאי חוקיות "מחזיק את מלוא טרפו בידו" – במקרה כאמור אין לשחררו מביצוע החיוב המוטל עליו (עניין שאלתיאל, בעמ' 159). הפסיקה פירשה תנאי זה באופן מצמצם כך שדי גם בקיום חלקי של חיוביו (ראו אצל שלו, בעמ' 392).
- ב. מידת הביצוע של החוזה הבלתי חוקי - ככל שקוימו יותר חיובים בין הצדדים הנטייה היא להורות על אכיפה (עניין זגורי עמ' 783).
- ג. בית המשפט לא יצווה על ביצוע מעשה לא חוקי, ולא יורה על תשלום עבור מעשה בלתי חוקי. זאת, להבדיל מאי חוקיות שהוסרה או שניתן להסירה, לדוגמה, קיום עסקת מכר מקרקעין תוך דיווח לרשויות על אודות העסקה האמיתית.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 13173-07-17

עותק לפרסום

ד. אי החוקיות איננה חמורה, כשהשיקול המרכזי הוא מידת הפגיעה בציבור, כפי שמשתקף מתכלית החוק ומרמת הפסול הערכי-מוסרי שדבק באי החוקיות.

ה. אי החוקיות היא אגבית (אינצידנטלית) למהות ההתקשרות, כאשר המבחן העיקרי לאגביות הוא כפול ומצטבר: כאשר הפעולה הבלתי חוקית לא מהווה את עיקר ההתקשרות אלא נוגעת לחלק הביצועי שלה; וכאשר הפעולה הבלתי חוקית אינה חיונית להתקשרות ויכולה להתקיים גם בלעדיה.

ו. מידת הפסול איננה חולשת על כל החוזה, וניתן להפריד את החלק הנגוע מתוך החוזה מבלי לשנות בכך את החוזה שבו התקשרו הצדדים.

ז. אשמו היחסי של הצד המבקש קיום אינו חמור באופן יחסי, ובמיוחד ייבחן האם הצד המבקש קיום יזם את אי החוקיות או היה הנהנה העיקרי ממנה. עוד בהקשר זה ניתן לקחת בחשבון אם החוזה היה בתחום עיסוקו של אחד הצדדים בעוד הצד השני היה בגדר לקוח סתם או צד תמים שאינו מתמצא בנושא.

ח. התנהגות הצדדים לאחר כריתת החוזה ומידת תום הלב מצדם, לדוגמה כשהצד השני מנצל את אי החוקיות על מנת לחמוק מחיוביו.

ט. קיום החוזה לא יפגע בצד ג' תם לב, בכפוף לדיני העסקאות הנוגדות.

י. החוזה עצמו ממלא את כל היסודות הנדרשים לקיומו של חוזה תקף, כמו גמירות דעת ומסוימות, כך שאלמלא הפסול החוזה היה תקף כשלעצמו וניתן לאכיפה".

מן הכלל אל הפרט, לענייננו:

35. בענייננו, נחתם הסכם שכותרתו "הסכם סודיות לחלוקת הירושה". במבוא להסכם נרשם כי לתובע יש "דין ודברים בינו לבין אשתו בכל הנוגע לכלכלת הבית" וכי התובע אינו מעוניין שאשתו או אחרים יידעו על הכספים המגיעים לו מכוח העזבון.

36. כן מהעדויות שבפניי עולה כי באותה עת היה לתובע חוב מזונות שגם הנתבעת 1 היתה מודעת אליו ועל כן העדיף כי אשתו/גרשתו דאז לא תדע על כספי הירושה שהוא אמור לקבל מחשש לעיקולם. מכאן, שקיים היבט בלתי חוקי בהסכם שכן כל מטרתו הינה התחמקות מנשיו של התובע והסתרת קבלת ירושה. לא בכדי, כותרת ההסכם כוללת את המילה "סודיות", ללמדך כי בכוונת הצדדים היתה להסתיר את החלוקה האמיתית של העזבון בכדי להימנע מעיקול על ידי נושים. כן, הסכם זה, אף עומד בניגוד לתצהיר ההסתלקות מהעזבון עליו חתם התובע, לפיו הוא מסתלק מהעזבון של הוריו, כך שלכאורה הנתבעת 1 יורשת 2/3 מהעזבון ואילו הנתבעת 2 יורשת 2/3 מהעזבון והתובע אינו מקבל דבר.

37. בעדותו התובע לא הכחיש את חובותיו וטען כי הוא משלם מדי חודש. כאשר נשאל התובע באשר לחובותיו השיב:

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 13173-07-17

עותק לפרסום

1 "לשאלת בית המשפט - יש לי חוב בהוצאה לפועל בסביבות 300,000 ₪. אין לי בעיה שבית המשפט
2 ידווח להוצאה לפועל רק שיוציאו ממנה את הכסף. עוה"ד אומר שיש לי חובות שהוא יודע מה יש
3 לי בחשבונות – אבל אני משלם כל חודש ואני לא חייב להם שקל" (עמ' 3 לפרוט', ש' 28-32).

4
5 38. כן, בעת ישיבת ההוכחות, כאשר נשאל האם היו לו חובות לגרושתו, השיב: "מזונות. היום לא" וכן
6 "היינו גרושים, נצבר חוב, נפתח תיק הוצאה לפועל" (עמ' 45 לפרוט' ש' 18-21). כן בהמשך נשאל:
7 "תיק ההוצאה לפועל נסגר?" והשיב: "אני חושב שנסגר. הוא נסגר על ידי זה שהייתי צריך לקבל
8 כסף עבור התאונה ולקחו לי את זה עבור המזונות. היו צריכים לשלם לי כ – 280,000 ₪ והחוב
9 נלקח" (עמ' 46 לפרוט' ש' 14-16). כן העיד התובע כי בעת שחתם על ההסכם נשוא התביעה, היו לו
10 חובות בגין מזונות בסך של כ – 120,000 ₪ אולם כיום החוב נמחק. לדבריו, חשש שהרכוש יעוקל
11 כתוצאה מחוב המזונות ועל כן נענה להצעה של אחותו, הנתבעת 1 אשר יזמה את ההסכם ואף שכנעה
12 אותו לערוך אותו (עמ' 46 ש' 35- עמ' 47 ש' 16). כן בהמשך העיד התובע כי מאחר והיה לו חוב
13 מזונות, המוסד לביטוח לאומי שילם את מזונות הילדים ולאחר מכן נפתח נגדו תיק הוצאה לפועל
14 וביטוח לאומי עיקל לו את הפיצויים בסך של 280,000 ₪ שקיבל כתוצאה מתאונה שעבר. כן, העיד
15 כי היו לו בנוסף חובות גם לשני אנשים פרטיים אולם הוא לא מעוניין למסור פרטים עליהם (עמ' 47
16 לפרוט' ש' 2-16)

17
18 39. הנה כי כן, מעדותו של התובע עולה כי באותה עת בה נערך ההסכם היו לתובע חובות, אולם לטענתו
19 חובות אלו כבר הוסדרו בין היתר כתוצאה מעיקול שנעשה על כספי פיצויים שקיבל כתוצאה
20 מתאונה קשה שעבר. טענותיו של התובע לפירעון חובותיו לא הוכחו בפני וממילא אין להן נפקות
21 בקשר לעצם טיבו וטבעו של ההסכם ואי החוקיות שדבקה בו.

22
23 40. כן, מהעדויות שבפניי התרשמתי כי דבר הימצאותו של התובע בחובות היה ידוע גם לנתבעת 1 בעת
24 החתימה על ההסכם וכי בפועל מי שיזמה את החתימה על ההסכם היתה הנתבעת 1 אשר ניסתה
25 לשכנע אף את אחותה – הנתבעת 2 לחתום על הסכם זה, אולם הנתבעת 2 בסופו של יום לא חתמה
26 על ההסכם, וזאת לאור עצתה של גב' ש' אשר הזהירה את הנתבעת 2 כי ברצונה של הנתבעת 1 לנכס
27 את כל הירושה לעצמה.

28
29 41. כך, מעדותה של גב' ש', גרושתו של האח המנוח, אשר משמשת כמעין אפוטרופוסית על הנתבעת 2
30 ומלווה אותה בניהול ענייניה, עלה כי ליוותה את הנתבעת 2 בפגישה שנערכה במשרדו של עו"ד ת'
31 עת נחתם ההסכם נשוא התביעה. לדברי גב' ש', הנתבעת 1 היא זו שהעלתה בפני התובע את
32 האפשרות שישתלק מחלקו בעזבונו לטובתה וביקשה לשכנעו בכדאיות הדבר, תוך שהנתבעת 1 ציינה
33 בפניו כי היא תחזיק בחלקו בנאמנות עבורו. לדבריה, עו"ד ת' יעץ לתובע שלא להסכים לכך אולם
34 בסופו של דבר התובע השתכנע לעשות כדבריה של הנתבעת 1 ועו"ד ת' דאג להעלות על הכתב את
35 שהוסכם ביניהם.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 13173-07-17

עותק לפרסום

42. כן, מעדותה של הגב' ש' עלה כי הנתבעת 1 היא זו שהציעה לנהל את ענייני העזבון עבור שני האחים (התובע והנתבעת 2) מאחר ולנתבעת 2 אין הבנה בעניין ואילו לתובע לא היה חשבון בנק וכי היא זו שהציעה שתחלק את כל הירושה ביניהם. כך מתוך עדותה: **"אני הבנתי שמגיע לו כסף, יש ירושה, בהתחלה הנתבעת רצתה שגב' שמ' וכולם יחתמו לה כדי שהיא תהיה היחידה לנהל את העניינים כי שמ' לא מבינה וכדי שהתובע לא יסתבך עם כספים שקשורים למזונות. אין לו חשבונות בנק. היא הציעה שהיא תנהל את הכל וכשיחתמו לה שהיא תנהל את הכל ויוותרו לטובתה והיא תחלק את הכל עם הזמן. אני לא הסכמתי לזה, וגרמתי לזה ששמ' לא תחתום וקרעתי את המסמך. ביני לבין שמ' יש קרבה שהרשיתי לעצמי לקרוע את המסמך שניסו להחתים אותו עליו. את התובע גם ניסיתי לשכנע שזה לא טוב ואמרתי לו שיש דרכים אחרות אבל היא הצליחה לשכנע אותו"** (עמ' 18 לפרוט' ש' 31 – עמ' 19 לפרוט' ש' 3).
43. כן, בעדותה, העידה הגב' ש' כי הנתבעת 2 סובלת מבעיות בריאותיות שונות וזקוקה לעזרה בהקראת מסמכים בכדי להבין את תוכנם וכאשר יש צורך לחתום על מסמכים מסוימים היא מקריאה לה את הכתוב.
44. יצוין, כי עדותה של גב' ש' היתה אמינה בעיני. מדובר בצד שאין לו עניין בסכסוך בין התובע והנתבעת 1 ומשהתברר כי גם אין כל יריבות בין התובע לבין הנתבעת 2, אזי אין לה כל אינטרס בתוצאות ההליך המשפטי. התרשמתי כי עדותה של גב' ש' הובאה על מנת לפרט את העובדות שעמדו ביסוד החתימה על ההסכם בין התובע לנתבעת 1 בלבד ובעת שנכחו כולם במשרדו של עו"ד ת', וזאת במובן הפשוט והרגיל של הדברים, ללא מניע נסתר כלשהו.
45. כן, התרשמתי כי לתובע עצמו לא היתה כל סיבה לוותר על חלקו בירושה, סתם כך מטוב ליבו, אלא לצורך הסתרת הירושה מנושיו באותה העת. הדבר מתחדד ביתר שאת עת נטען (והדבר אף עולה מתוך ההסכם) כי באותה העת התובע היה מצוי בחובות. בנסיבות אלו, אין מנוס מהמסקנה כי ההסכם נחתם אך ורק בכדי להגן על התובע מפני נושיו. מעבר לכך, התרשמתי כי התובע הינו אדם פשוט שאינו מתוחכם שאף ניתן להשפעה כזו או אחרת ועל כן סביר בעיני כי היוזמה לעריכת ההסכם היתה דווקא של הנתבעת 1 עצמה ולא של התובע וכי התובע סמך על הנתבעת 1 שתמלא את חובתה על פי ההסכם לשמש כנאמנה עבורו. וכך העיד בעניין זה התובע:
- "ש. כשחתמת על ההסכם היה לס' וד' אינטרס לחתום על הסכם כזה? או שזה היה אינטרס שלך?**
- ת. קודם כל מי שהציע לי את זה זה אחותי. כשהייתי אצל עו"ד, ש' ד', ס', אני וי', ארבעתנו היינו שם, חתמנו על המסמכים, היא ידעה על מה היא חותמת, עו"ד לא הסכים שאני אבצע את זה, שאני אעשה את זה, אפילו שאחותי הציעה, עו"ד ש' לא הסכים"** (עמ' 53 לפרוט' ש' 10-15).
46. מסקנה זו עולה גם מעדותו של עורך ההסכם – עו"ד ת' - אשר ערך את ההסכם והעיד בנוגע לנסיבות עריכת ההסכם כמפורט להלן:

עותק לפרסום

ובהמשך העיד:

.47

11 מתוך 18

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 13173-07-17

עותק לפרסום

המשפט להעיד בדבר נסיבות עריכת הסכם שיש בו אלמנטים בלתי חוקיים, הרי שלקח על עצמו סיכון וחשף עצמו לתלונוות בתחום האתיקה, כך שלטעמי הסיכון שלקח על עצמו בעדותו בנוגע להסכם נשוא התביעה אינו יכול לעמוד בהלימה לטענת שכר הטרחה שיקבל מההליך.

48. כן ובאשר לסוגיית החיסיון, אשוב ואציין כי על אף שהתרתי לב"כ הנתבעת 1 להגיש בקשה בכל הנוגע לחיסיון החל על עדותו של עו"ד ת', הרי שבקשה זו לא הוגשה, ולכן התרתי את עדותו של עו"ד ת'. בהקשר זה יש לציין כי בענייננו ממילא לא מצאתי ממש בהעלאת טענת הפרת חיסיון מהנימוקים הבאים: ראשית, ההסכם נשוא התביעה מדבר בעד עצמו והוא ממילא הוצג ונחשף ע"י התובע שהיה לקוחו של עו"ד ת', כאשר התובע הוא גם צד להסכם ועל כן עומדת לו הזכות להתיר את החיסיון. כידוע, החיסיון שייך בראש ובראשונה ללקוח וזכותו לוותר עליו. בעת שהתובע חשף את ההסכם וחשף את נסיבות עריכת ההסכם, הרי שממילא הדברים כבר היו ידועים וגלויים. שנית, עדותו של עו"ד ת' לא עמדה בפני עצמה והיא בעיקר תמכה וחיזקה את עדות התובע ואת עדותה של הגב' י' ש' בנוגע לנסיבות שסבבו את חתימת ההסכם נשוא התביעה, כך שנסיבות החתימה על ההסכם היו ידועות, גם ללא התרת החיסיון.

49. כן, התרשמתי כי מבין שלושת האחים, הנתבעת 1 היתה "המביאה והמוציאה" בכל הנוגע להתנהלות הכספית וכי שני האחים האחרים סמכו עליה בעניינים אלה. היא זו שגם היתה אחראית למכירת הרכבים של המנוחים וחלוקת הכספים לשני האחים האחרים. כן, בעדותה העידה הגב' ש' כי הנתבעת 2 סובלת מבעיות בריאותיות שונות וזקוקה לעזרה בהקראת מסמכים בכדי להבין את תוכנם וכאשר יש צורך לחתום על מסמכים מסוימים היא מקריאה לה את הכתוב. התרשמתי כי התובעת ניסתה לנצל "חולשה" זו, הן בנוגע לאחותה – הנתבעת 2 והן בנוגע לאחיה – התובע אשר היה באותה עת במצוקה. כן עלה מעדותה של גב' ש' כי הנתבעת 1 אף ניסתה למכור את הרכב שהיה של המנוחים בסכום מופחת ולאור התערבותה של הגב' ש' היא מצאה רוכש שהסכים לשלם 90,000 ₪ עבור הרכב ולא 60,000 ₪ וכדבריה: **"ראיתי שהיא ניסתה אפילו בנושא של הרכב שהוא רכב חדש שהמחירון שלו הוא 100,000 ₪ והיא ניסתה למכור אותו ב – 60,000 ₪ כי היא היתה צריכה כסף, אני עצרתי את זה ואמרתי שאין צורך למכור רכב בסכום פחות אם מישהו חייב כסף. אני מצאתי רוכש שהסכים לשלם 90,000 ₪. אמרתי שמכיוון שיש פה שלושה אחים שמגיע להם כסף אמרתי לו שאני מבקשת שיתן לכל אחד 30,000 ₪ עד שד' רצתה יותר כסף מהתובע והיא קיבלה. זה לא נגמר בזה, ביקשנו מהחשבון של מ' שהיו שם כספים בדואר סביב 2000 ₪ והיה צריך שד' תביא אישורים כדי להוציא את הכספים משם והיא לא רצתה לשתף פעולה"**.

50. בעניין זה העיד התובע, כי קיבל 30,000 ₪ ממכירת רכב שהיה שייך למשפחה, כאשר את הסכום קיבל בתשלומים, תחילה 20,000 ₪ ולאחר מכן 10,000 ₪ באמצעות תשלומים של 2,000 ₪ כל חודש, שהנתבעת 1 העבירה לו באמצעות נהג מונית שהכירה וזאת מאחר והנתבעת 1 אמרה לו שהיא במצוקה כספית ולכן תעביר לו את יתרת הכסף בתשלומים (עמ' 49 לפרוט').

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 13173-07-17

עותק לפרסום

51. מנגד, עדותה של הנתבעת 1 לא עשתה עלי רושם אמין כלל וכלל. כך, למשל, כאשר הוצג לנתבעת 1 ההסכם נשוא התביעה והיא נשאלה האם היא מכירה את המסמך הזה, השיבה בצורה מתחמקת ולא עניינית. כך מתוך עדותה:

"ש. את אותו הסכם סודיות לחלוקת ירושה (נספח א') – את מכירה?
ת. תציג לי מסמך שאני חתומה עליו,
ש. את המסמך הזה את מכירה?
ת. לא. אם היה בידיים שלי הייתי מכירה.
ש. זו חתימתך?
ת. כן.
ש. ומה שאת מנסה לומר לי, שאינך מכירה את המסמך שעליו מבוססת כל התביעה? לצורך מה הלכת לעו"ד?
ת. אני אומר שוב בפעם המיליון, כל מסמך שהוא מביא לי, שעבר דרכו, ואני חתומה עליו, לא אני ולא אחותי קיבלנו את זה ביד. הוא רק אמר תחתמו פה ופה ואני אארגן לכן את המסמכים ואנחנו נקבל אותו באופן מסודר. לכן הלכנו לעו"ד אחר ועזבנו אותו, אבל לא קיבלנו שום דבר, כמובן שלא היה עם מי לדבר.
ש. אז את המסמך הזה את מכירה?
ת. לא.
ש. גם תוכנו אינו מוכר לך?
ת. לא מכירה את המסמך הזה. זה שאני חתומה עליו נכון, חתמתי על מסמכים שאני לא יודעת על מה. הוא פשוט אמר תחתמי פה ופה ופה ושלוש.
ש. לקראת המשפט קראת את המסמך הזה?
ת. קראתי מה שהיה. קיבלתי ממנו מלא מסמכים לחתום (מצביעה על עו"ד ת').
ש. בסעיף 36 לתצהירך – את יכולה להסביר לי מה את אומרת בסעיף?
ת. אני לא רוצה להסביר אם אני לא חייבת. אני לא צריכה להסביר סעיף סעיף.
ש. סעיף 35 לתצהירך – את יכולה להסביר לי מה את אומרת בסעיף הזה?
ת. אני לא צריכה להסביר סעיף סעיף. אני לא מבינה, נעבור על כל סעיף ואני אצטרך לפרש? חזרנו לבית ספר או לגנון?
ש. את יכולה להסביר מה כתוב בסעיף?
ת. אם זה לא מובן אני אסביר. אני מבינה אותו, אני לא חייבת להסביר לך. אתה מנסה לתפוס אותי במילים" (עמ' 59 לפרוט' ש' 2-28)

וכך בהמשך העידה בעניין זה כך:

"ש. מעבר להסכם הזה נספח א' חתמתם גם על הסכם שכ"ט (נספח ב').
ת. לא ראיתי את זה.
ש. חתימתך מופיעה על זה?
ת. כן, אבל זה לא אומר שאני מכירה את זה.
ש. מהו נספח ב'?
ת. מאיפה אני יודעת? לא קראתי אותו. לא מכירה את המסמך הזה.
ש. את נוהגת לחתום על מסמכים בלי לדעת על מה את חותמת?

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 13173-07-17

עותק לפרסום

- 1 ת. זה קרה איתו, גם עם אחותי, בגלל זה עזבנו אותו. מה לעשות שיש עו"ד שהונים אנשים
2 ש. את נספח ד' (הסכם לחלוקת מיטלטלין) את מכירה?
3 ת. לא. שום דבר מהמסמכים אני לא מכירה.
4 ש. אבל חתימתך עליו?
5 ת. החתימה שלי על כל המסמכים האלה. אבל כן, חתימתי עליו.
6 ש. לקראת המשפט לא עברת על כל המסמכים האלה לראות מהם?
7 ת. זו הטענה שלי מלכתחילה, זו הטענה שעזבנו אותו.
8 ש. מה לגבי הטענה שזה היה רצון הורייך. למה זה לא עלה?
9 ת. אז קורה שלא זוכרים דבר אחד ותמיד נזכרים ברגע האחרון, יש בזה חטא או פשע?
10 ש. בישיבה הראשונה היית נוכחת?
11 ת. כן.
12 ש. האם זכור לך שם שטענתי מה זכותך בדירה הזו ולמה מגיע לך 1/3 נוסף?
13 ת. לא זוכרת" (עמ' 64 לפרוט' ש' 16-25).
14
15 52. בכל הכבוד, אמירותיה של הנתבעת 1 כי היא אינה מכירה אתה הסכם ואינה מכירה את המסמכים,
16 לא כעת ולא בעת עריכתם וניסיונה להרחיק עצמה מההסכם, אינן אמינות ואף מנוגדות להיגיון
17 ולשכל הישר. כן, כפי שניתן לראות לעיל, הנתבעת 1 ניסתה להציג תמונה, כאילו היא לא ידעה הן
18 "בזמן אמת" היינו כאשר ההסכם נערך אצל עו"ד ת', מהו תוכנו של ההסכם ומה משמעותו והן בזמן
19 ניהול המשפט דכאן בדבר תוכנו של ההסכם.
20
21 53. מדובר בהסכם שעומד בלב ליבה של התביעה ולא סביר בעיניי כי הנתבעת 1 אשר מיוצגת על
22 ידי עורך דין וכאשר מהעדויות עולה כי היא זו שיזמה את ההסכם נשוא התביעה, טוענת כעת כי
23 היא אינה מכירה את ההסכם ואינה מבינה את האמור בו. אף אם ארחיק לכת ואומר כי הנתבעת 1
24 לא ידעה מה תוכנו של ההסכם נשוא התביעה עת חתמה עליו (וגם טענה זו לא היתה אמינה בעיני),
25 הרי שסביר להניח שלאחר שהלכה לעו"ד לצורך ניהול המשפט דכאן וערכה את תצהיר עדותה
26 הראשית, הבינה היטב את מהותו של ההסכם אשר נמצא בלב לבה של התביעה.
27
28 54. יצוין, כי ניסיונה של הנתבעת 1 להרחיק עצמה מההסכם נשוא התביעה ולהציג עצמה כמי שאינה
29 מבינה על מה מדובר באה לידי ביטוי לכל אורך עדותה, כמפורט לעיל, גם כאשר נשאלה גם על יתר
30 המסמכים עליהם חתמה, כגון הסכם לחלוקת המיטלטלין וייפוי הכוח שניתן לעו"ד ת', אולם
31 הודתה כי החתימה על המסמכים הינה חתימתה.
32
33 55. כלל ידוע במשפט הוא כי חזקה על אדם שהוא קרא את המסמך שחתם עליו והבין את תוכנו. בענייננו
34 מדובר בהסכם קצר, של פחות מעמוד אחד, כאשר מהעדויות שבפני השתכנעתי כי הנתבעת 1 הבינה
35 היטב את משמעותו של ההסכם והיא זו ששכנעה את התובע לחתום על ההסכם, כך שלא ייתכן שלא
36 הבינה את משמעותו עת הייתה במשרדו של עו"ד ת'.
37

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 13173-07-17

עותק לפרסום

56. אף טענתה של הנתבעת 1 כי רצון הוריה היה שכל הדירה נשוא התביעה תהיה שלה, עשתה עלי רושם בלתי אמין ואף מחזקת את טענתו של התובע כי כל מטרתה של הנתבעת 1 היתה "לעקוץ" את התובע ולנסות לקחת ממנו את חלקו בירושת הוריהם, שכן מנקודת ראותה של הנתבעת 1, היא זכאית לכל הירושה ואינה רואה בכך כל פגם כי ניסתה לנכס לזכותה גם את חלקה של אחיה בירושה. ההורים המנוחים לא הותירו אחריהם צוואה, כך שאילו זה אכן היה רצונו הם היו דואגים לערוך צוואה כדין. כמו כן, כאשר הנתבעת 1 נשאלה האם טענה זו נטענה בכתב הגנתה, השיבה: "לא זוכרת, אני צריכה לבדוק בתצהיר" ולאחר מכן השיבה בשלילה: "אז אין פה. אוקיי" (עמ' 58 לפרוט', ש' 32). כך שממילא מדובר בטענה מאוחרת ועצם העלאתה בשלב מאוחר בהליך, מחזקת את אי אמינות גרסתה.
57. כן, אין מקובלת עלי טענת הנתבעת 1 כי ההסכם עצמו עוסק בחלוקת כספים בלבד וכי כל עוד הדירה לא נמכרה, אין התובע זכאי לדבר. פירוש זה אינו סביר בעיני ואינו מתיישב עם העובדות שהוכחו בפני. מעבר לכך, פירוש זה נועד לשלול מהתובע לקבל חלקו בדירה באופן מוחלט שכן התובעת יכולה להחליט שלא למכור כלל את הדירה ובכך ירוקן ההסכם מכל תוכן. יתירה מכך, פירוש זה עומד בסתירה להסכמים הנוספים שנערכו בפני עו"ד ת' ולכך שהצדדים התקשרו עם עו"ד ת' על מנת שימצא רוכש ויטפל בעסקת מכירת הדירה, כך שכל אחד מהיורשים היה אמור לקבל שליש מתמורת הדירה. בפועל, אכן נמצא רוכש שהסכים לקנות את הדירה בסכום של 980,000 ₪ אולם בסופו של יום מכירה זו לא יצאה לפועל בעטיין של הנתבעות 1-2. ללמדך, כי ההסכם נועד להסדיר את חלוקת הנכס העיקרי בעזבונו, היא הדירה, תוך שרצונם וכוונתם של הצדדים היתה לפעול מלכתחילה למכירת הדירה כאשר חלקו של התובע בתמורה היה אמור להישמר בנאמנות אצל עו"ד ת' עד לחלוקתו בין התובע לנתבעת 1. משכך, אני דוחה את טענת הנתבעת 1 כי ההסכם מתייחס לחלוקת כספים בלבד בעזבונו ולא לכספי תמורת הדירה ו/או הדירה עצמה.
58. לסיכום, אני רואה לנכון לקבל את העדויות מטעם התובע כעדויות אשר עשו עלי רושם אמין יותר מאשר עדותה של הנתבעת 1. התרשמתי כי הנתבעת 1 הבינה היטב על מה היא חותמת והבינה היטב את משמעותו של ההסכם. הנתבעת 1 הסכימה לשמש כנאמנה של התובע על חלקו בעזבונו וזאת לאור כך שבאותה עת היה נתון לחובות. אלא מאי? עת התבקשה הנתבעת 1 לקיים את התחייבותה בהתאם להסכם עם התובע, ניסתה הנתבעת 1 להתנער מהסכם זה בטענה של חוזה בלתי חוקי. לטעמי, בנסיבות דן, אין לתת לנתבעת 1 להתנער מקיום חוזה בטענה של "חוזה בלתי חוקי" כי אז ייצא חוטא נשכר. לא ייתכן, כי הנתבעת 1 גם תפר את ההסכם בינה לבין אחיה וגם תנכס לעצמה עוד שליש מהעזבונו שהיא אינה זכאית לו בהתאם להסכם עם התובע ואף אינה זכאית לו בהתאם לכללי הירושה על פי דין. הוכח בפניי כי ההסתלקות של התובע מהעזבונו לא היתה אמיתית, אלא נועדה להסתיר את חלקו בירושה מנושיו ונערכה בהמשך וכפועל יוצא מההסכם שנערך בין התובע לנתבעת 1.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 13173-07-17

עותק לפרסום

תוצאות אי החוקיות של ההסכם :

59. להווי ידוע כי בית המשפט לא ייתן לגיטימציה לכריתת הסכמים שנועדו למטרת התחמקות מנושים ויש בהם אלמנטים בלתי חוקיים. עם זאת, בנסיבות תיק זה, על מנת שלא לאפשר מחד הברחת רכוש מנושים, אך מאידך לא לאפשר לצד אחד להתחמק מחיוביו ולזכות מן ההפקר בכל הירושה, הדרך הראויה והצודקת בעיני היא לקיים את החוזה הבלתי חוקי תוך ריפוי הפן הבלתי חוקי כרוך בו שהוא התחמקות מנושים ובכך להכשירו. ריפוי הפגם ייעשה באמצעות יידוע כלל נושי החייב בדבר חלקו של התובע בעזבון.
60. על כן, לאחר שקבעתי שבפנינו הסכם לא חוקי ותוך שהנתבעת 1 היתה מודעת היטב לתוכנו ואף היוזמת שלו, אני רואה לנכון לתת תוקף לקיומו של ההסכם נשוא התביעה באמצעות ריפוי הפן הבלתי חוקי שבו וזאת מהנימוקים הבאים :
61. ראשית, על מנת ש"לא ייצא חוטא נשכר". לא ייתכן כי הנתבעת 1 גם תפר את התחייבותה כלפי האח לשמש כנאמן על חלקו בנכסי העזבון ולהחזיר לו את חלקו בעזבון וגם תנכס לעצמה את חלקו בעזבון ובכך תזכה פעמיים הן בקבלת פטור מקיום ההסכם והן מהכפלת חלקה בעזבון.
62. שנית, אי קיום ההסכם ואי מתן קיום תוקף להסכם, מסכל למעשה הורשה על פי דין בהתאם לחוק הירושה, שכן ברי כי התובע לא התכוון לוותר על חלקו בירושה אלא בכפוף לאמור בהסכם הבלתי חוקי על כל היבטיו כמפורט לעיל.
63. שלישית, אי החוקיות נובעת מהשפעתו והשלכתו על צדדים שלישיים – נושיו של התובע אולם במהותו הינו הסכם לחלוקת עזבון או הסכם נאמנות בין צדדים אשר הן התובע והן הנתבעת 1 היו מודעים היטב לטיבו של ההסכם והיותו בלתי חוקי, ועל כן במישור היחסים ביניהם לא נפל כל פגם אשר מונע אכיפתו.
64. רביעית, ההסכם עצמו ממלא אחר כל היסודות הנדרשים לקיומו של חוזה תקף, מבחינת גמירות דעת ומסוימות והשתכנעתי שהן התובע והן הנתבעת 1 הבינו היטב על מה הם חותמים ומה משמעות ההסכם.
65. חמישית, לנתבעת 1 קיימת אשמה לא פחותה מזו של התובע בעריכת ההסכם הבלתי חוקי כמפורט לעיל, ועל כן אין כל הצדקה כי תצא נשכרת מאי קיום ההסכם בתנאים המפורטים לעיל באמצעות העלאת טענות של אי חוקיות ההסכם.
66. שישית, התרשמתי כי הנתבעת 1 התנהלה בחוסר תום לב לאורך כל הדרך הן באופן שבו יזמה את עריכת ההסכם וכיום מתכחשת לו והן במסגרת ההליך שלפני תוך "היאחזות" בשלל טענות, אשר

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 13173-07-17

עותק לפרסום

כולן נועדו על מנת לשלול את חלקו של התובע בעזבונו וכן לשלול את חלקם של צדדי ג' אשר יכולים להיפרע מחלקו של התובע בעזבונו.

67. שביעית ועיקר, ניתן לרפא את אי החוקיות בנוגע לצדדים שלישיים בכך שכל נושיו של התובע יעודכנו בדבר חלקו בעזבונו ובכך יבוא לריפוי היבט האי חוקיות של הסתרת רכוש מנושי התובע, כאשר לנושים תהא זכות להיפרע מרכושו של התובע, ככל שרצו לפתחו חובות במועד מתן צווי הירוסה של הורים המנוחים שטרם נפרעו במלואם ו/או עדיין רובצים חובות נכון להיום. במילים אחרות, מדובר באי חוקיות שניתן לרפאה על ידי יידוע הנושים ובכך ינוטרל אלמנט אי החוקיות. כך נהגו בתי המשפט כאשר מדובר בעסקאות מכר שמטרתן היתה להתחמק מתשלום מס כאשר בתי המשפט קבעו במקרים רבים, כי ניתן לקיים את החוזה בכפוף לדיווח לשלטונות המס על הסכום האמיתי של העסקה.

68. אומנם, בענייננו טען התובע כי הגיע להסדר חובות עם נושיו ועם המוסד לביטוח לאומי באופן שהביטוח הלאומי עיקל את כספי הפיצויים שהיה זכאי להם מכוח תאונה קשה שעבר ועל כן ממילא חובותיו הוסדרו. עם זאת, בפני בית המשפט לא הוצגו פירוט החובות של התובע ואף אחד מהצדדים לא הציג בפני בית המשפט את חובותיו של התובע דאז ו/או נכון להיום. בנסיבות אלו, אני רואה לנכון להורות כי פסק הדין יומצא לרשות האכיפה והגבייה, לגרושתו של התובע, למוסד לביטוח לאומי ולכונס הנכסים הרשמי על מנת ליידע אותם בדבר פסק הדין ובדבר היותו של התובע כיוורש על פי דין וכבעלים של 1/3 מהדירה וזאת נכון ליום מתן צווי הירוסה בעניינם של המנוחים (30.4.13) ואילך; בכך אני סבורה כי יבוא לידי ביטוי תיקון אי החוקיות כלפי צדדים שלישיים.

69. ודוק, ככל וההסכם נשוא התביעה לא היה מקבל תוקף כאמור, אזי לא רק שהתובע היה מפסיד את חלקו בעזבונו אלא גם הצדדים השלישיים – נושיו של התובע (ככל ועדיין קיימים) היו מפסידים את זכותם להיפרע מרכושו של התובע שכן חלקו של התובע בעזבונו היה עובר לידי הנתבעת 1 מכוח הסכם לא חוקי. מכאן, שאכיפת ההסכם מביאה לצדק חלוקתי, הן כלפי צדדים שלישיים והן כלפי הצדדים הישירים לחוזה עצמו.

70. יצוין, כי בנוגע ליתרת נכסי העזבונו, מאחר שמדובר בסכומים לא גבוהים והתובע לא הוכיח היקפם וכן לא הוכיח אלו כספים עדיין נותרו לחלוקה (אם לאו) לא מצאתי ליתן סעד בנוגע ליתרת העזבונו.

71. כן, בשולי הדברים אך לא בשולי חשיבותם, לא ניתן להתעלם מטענותיו של ב"כ הנתבעת בנוגע לסוגיית האתיקה המקצועית של עו"ד ת', בדבר עריכת הסכמים הכוללים אלמנטים בלתי חוקיים שמטרתם הברחת רכוש מנושים. עם זאת, מאחר שאין זה מסמכותו של בית המשפט לשפוט עו"ד בדבר עבירות הנוגעות לאתיקה מקצועית אגב אורחא ובאופן שבו הועלו הטענות בהליך זה על כן וככל שב"כ הנתבעת עומד על טענותיו בעניין זה, עליו לפנות לגורמים המוסמכים לטיפול בעניין.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 13173-07-17

עותק לפרסום

סוף דבר :

72. אשר על כן, מכל האמור לעיל, אני מורה כדלקמן :

א. אני קובעת כי ההסכם נשוא התביעה (נספח א' לכתב התביעה) תקף בכפוף לאמור להלן.

ב. התובע יירשם כבעלים של 1/3 מהזכויות בדירה הנמצאת ברח' --- ב ~~~ בכפוף לביצוע האמור בס"ק ד' להלן.

ג. בנוגע ליתרת העזבון ההורים המנוחים – לא מצאתי ליתן כל סעד בהתאם.

ד. לצורך יידוע נושי התובע בדבר חלקו בעזבון דלעיל, תינתן פסיקתא מתאימה אשר מטרתה ליידע את נושיו של התובע כי במועד מתן צווי הירושה אחר ההורים המנוחים (30.4.13) ואילך התובע הינו הבעלים של 1/3 מהזכויות בדירה. הפסיקתא תועבר לרשות האכיפה והגבייה, לכונס הנכסים הרשמי, למוסד לביטוח לאומי וכן לגרושתו של התובע. התובע ימציא בתוך 7 ימים את פרטי כתובתה של גרושתו לרבות טלפון נייד. לאחר קבלת הני"ל, תינתן הפסיקתא.

73. לאור התוצאה אליה הגעתי לפיה התביעה התקבלה במלואה אולם בשל מהות ההליך ואי החוקיות שדבק בהסכם, אני רואה לנכון לחייב את הנתבעת 1 בתשלום הוצאות מופחת לתובע בסך של 15,000 ₪, אשר ישולמו בתוך 30 ימים מיום המצאת פסק הדין לידי הנתבעת 1, שאם לא כן – יישאו הפרשי הצמדה וריבית כדין ממועד החיוב ועד התשלום בפועל. יצוין, כי לא מצאתי לחייב את הנתבעת 2 בהוצאות, מאחר שלא מצאתי מחלוקת ממשית בין הנתבעת 2 לתובע ובסיכומיו זנח התובע את עילת התביעה כנגד הנתבעת 2.

74. ניתן לפרסום בהשמטת פרטים מזהים.

75. המזכירות תמציא פסק הדין לצדדים ותסגור את התיק.

ניתן היום, י"ד אב תש"פ, 04 אוגוסט 2020, בהעדר הצדדים.

ורד שביט פינקלשטיין, שופטת